

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۳/۲۱

دوديال

زموړ د وختونو پسرلي

زموړ د وختونو پسرلي ښه و، برکت و، مینه وه، یووالی و او هیلې وې. نوروز ته به یوڅو ورځې پاتې وي، چې د اسمان لمن کې به توتکی رابنکاره شوي. دوه ورځې به لمر و، دوه ورځې وریځ او باران. هوا به نه یخه وه نه توده، ورځې به نه لویې وي نه ډېرې لنډې... هرڅه کې به تعادل او د خوښې احساس و. خلک هم ټول یو بل سره وروڼه وو. کرکه، تعصب او بدبیني نه وه. په کلیو کې به بزگرانو یومونه پر اوږه کرل، کروندو ته به وتل، پېغلي به سبوکولو او هوا خوري ته شنو پټیو او نوي شنه شوي چمن ته تللي. په ښار کې به دښوونځیو د پیل ورځې وې، نوې کتابچه، نوې بکس او فلمونه به راته تر ټولو قیمتي او ښایسته سوغات و. جمال مېنه کې به د سخي د زیارت خواته د لوبو سامانونه، زانگوکاني، کیدي کیدي د غاټول گلان او ایشولي هگي پريمانه وې. لویانو به یو بل ته د نوي کال مبارکي ورکوله او مور ماشومانو به په پسته – نوجنه زمکه او ښکلي هوا کې ښکته- پورته ځغاستل .

اوس چې را یادوم؛ دا د یوې امن نړۍ، د پاک طبیعت، یوبل ته د درناوي، عزت او متقابلو مرستود وختونو خاطرات او له حسرت ډکه نوستالیزې ده. هغه ښکلي وخت چې څومره یې بیان کړم، اوسني ځوانان یې نشي درک کولای دا ځکه؛ اوس زروڼه له خپرو او کرکي ډک دي، کلي دوکه مارو، ښار فیسبوکی درواغجنو او متعصبو او بازار ورپو محسبتبانو نیولی. دوی یو هم د ښایسته وختونو او د مینې، اخوت، احساس، درناوي او برکتونو په مانا، لغاتو، کیفیت، خاطراتو او نوستالیزې نه پوهیږي او نه باور ورباندې لري .

هغه مهال چې مور یو خپلواک او ودان هیواد، خوشحاله ښارونه، سمسور کلي او له شور- زور ډک گودرونه، بانداطه خلک او برکتی ختین لوی لوی کنډوان لرل، ویالی مو له رنو اوبو ډکې وې، چې په لپه به موڅښلي، د وطن آسمان شین او پاک و، زروڼه بی کیني وو .

د نوي کال په پیل سره به میوه لرونکو ونو غوټې وکړي او بیا به ټول کال دباغونو دننه د ونو د میوو خوړل هرچا ته اجازه وه، په باغ کې په چا غږ کول لوی عیب و، مازیگری به طالبانو په وظیفه کې دغورو پیرکیو دایښودو ځای ندرلود، هغه وخت چې ښاري بسونو مو اییک یوه روپی کرایه اخیسته او مکتبې او مکتبیان به په هوس ښوونځیو ته تلل. ویره نه وه. د ښوونځیو کانتین مو له هر ډول میوو ډک و، دتفریح لس دقیقې د یوې شانزه پولې په خوراک تیریدي ښه سوغات کتاب، کتابچه او قلم و، هندوان او سیکان مو د ښار او کلیو گلان وو، د شایبو جان د کوڅې یواځینې پهوډبه مور ته او مور به هغه ته سلام اچاو، پرته له سلام یې یو ټکی خبره مور نه وه اوریدلې، پک سر به سهار په سستو گامونو په کوم لوري روان شو، مازیگر به بېرته گړندی کورته را روان و. د پل خشتي د دیوال اړخ ته فقط تسپي، عطر ، خرما ، جاینماز، قران مجید او سپیار ی هدیه کیدې او د نقاش د جومات ترڅنگ به درمسال او ورسره (هندومکتب) ته کوچني کوچني هیندوان او هیندوي ور رواني وې، په سرونو به یې وښتانه منجوله کړي او په یو کوچني توکر تړلي و لکه یو غټ پیاز یې چې په سر ایښی وې. له ټټخاک، شینې او بگرامي به کوچي ماما پښیر راوړ، جاده کې به نوروز علی او قربانعلی ورته ولاړ وو، په غیر به یې روغیر وسره وکړ، پوڅه او خېدک به یې ورځه رانیول په تښت کې به یې کېښودل کوچي ماما ته به یې نغدي وروشمېرلي ...

مازیگر به د پلخشتي د جومات آذان د آسمایي او شیردورازي ترغرونو انکازي کولي او دا وخت به د ماشين خانې، جنگلک، افغان ترکانې او شاکر چینی سازي کارگران رخصت شول. د ښار له بلي خوا به د مکرویانو د بلاکو د جوړولو، د هوايي بلاکونو د جوړولو کارگر او د خانه سازی اینجینیران رخصت شول. جوماتونو کې به مو له پرم ډکه روحاني فضا حاکمه وه. دخلکو څېرو کې د ایمان نوربرېښنا کوله ، تواضع، تقوا او خلاص د اخلاقو معیار و. برکتونه وو، وروري وه، تازه گي وه، توتکی وې او د غاټول گلونه ...

یو همزولي به د نوروز په سبا د ښوونځي په لومړۍ ورځ دا ترانه ویله:

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

توتکی توتکی بهار شو
وخت د گل انار شو
نجونی ناوکی کوي
هلکان مگوبدی کوي...

بلي همزولي به مو دا ترانه وپله:

مژده که آمد بهار سبزه و گل بيشمار
آب فراوان به باغ گشته روان هرکنار
غچی و پروانه شد زنده به بوی بهار
بلبل آبی کند غلغله درجویار
کرده شگوفه به باغ درخت سیب و انار
برلب آب روان سایه بید و چنار
کوکوزنان فاخته نشسته پرشاخسار
به شاخ سروبلند ناله کندزارزار
زخانه مور و ملخ گشته روان سوی کار
توهم بدو پشت کار ای پسر هوشیار

يو دوران و، لار تېر شو. اوس نه هغه نوروز شته، نه هغه مینه او نه هغه برکت، نه هغه درمسال او نه پسر هوشیار، کوچي ماما شهيد شوی، اوبنان يي په بمونو والوتل، رمه يي لوت شوه. قربانعلی د ايران مسافر دي، نوروز علی افشارو کي په گولي ولگېد، نجوني بنديواني شوي کروندو او چمنو ته نشي وتلاي، گودر رنگ شو، د بزگرانو کروندې له ماینونو ډکې شوې، د سخی زیارت زولانه شو ...

آ چي سندرې يي کړې وه: دا دمستو پسرلی دی، هرگلاب يي شرابي شو... هغه بوډا شو، اوس مسافر دی. آ چي سندرې يي کړې وه: اگر بهار بيايد ترانه ها خواهم خواند... په ابدي خوب بيده دی، اوسني پسرلي کي مو د بمونو د چاودنو او د باروتو د لوگي له زوره خوب الوتی دی .